

Zertarako erosi armarik modernoena ez bada gerran erabiltzeko?

Pello Zubiria Kamino

@pellozubiria

Ekialde Hurbileko estatuek %61 gehiago gastatu dute armak erosten 2011-2015 urte artean aurreko bost urteetan baino eta Saudi Arabia da munduan gehien erosi duena, inportazioak %275 handituz. Esportazioetan AEB txapeldun, Errusia eta Txinaren atzetik Frantzia laugarren eta zazpigarren Espainia.

Gerrarako armen nazioarteko saleros- tea %14 handitu da 2011-2015 epean aurreko bost urteekin alderatuta, SIPRI Nazioarteko Bakerako Ikerketen Estokolmoko Institutuak ezagutarazi berri duenez *“Trends in International Arms Transfers, 2015”* dossierrean. Hain larria ez dirudien %14 hori non zertan mami- tzen den ikusita ohartzen da irakurlea Lurra planeta ez dagoela bake lasai ba- ten bezperan.

SIPRIk badauka data base bat 1950. urtetik elikatua, bai estatuek eta bai estatutzat onartu gabeko talde naga- siek mundu osoan saltzen eta erosten dituzten gerrarako arma handien in- formazioak bilduz. Institutuak berak aldarrikatzen duenez, “edonoren eskue- ran jarritako informazio multzo han- di honek laguntzen du ulertzen armen joan-etorriok munduko bake, egonkor- tasun eta gatazka bortitzetan daukaten eragina”.

Ekialde Hurbilean gertatzen ari dena, eta aurrerantzean tamalez gertatuko dena, gastu militarrek kontabilizatu- z ere uler daiteke. Denetara %61 hazi zen eskualde horretako estatuen arma eros- keta, baina horien artean Saudi Arabia da mundu osoan arma gehien inportatu duena, aurrean India handia baizik ez daukala. Munduko arma handien inpor- tazio guztien %7 berak erosi zuen, Txi- nak berak baino askoz gehiago.

Emirerri Arabiar Batuen ere estatu txikia izan arren inportazioetan oso au- rrean dabil: munduko erosketen %4,6

bereak ziren, ia Txina erraldoiarenak adina. Qatarrek %279 gehiago erosi du. Egiptok ere asko handitu ditu erosketak bost urteotan. Aldiz, nazioarteko enbar- goa dela eta, Iranek oso gutxi inportatu ahal izan du, nahiz eta honek ez duen esan nahi gastu militar txikiak izan di- tuenik, dauzkan arma gehienak berak etxean ekoitzi behar izan dituela baizik.

SIPRIko ikerketa buruetako bat den Pieter Wezemanek adierazi duenez, Gol- koko estatu arabiarrek ondoko urteetan ere segituko dute armak kopuru handi- tan erosten, nahiz eta beren finantzetan estuago ibili petrolioak daukan prezio merkeagatik: kontratu handiak itxi zi- tuzten petrolio garestiaren garaietan. Erosi duten arma pila zuzenean dago lotuta orain Yemenen eta beste lekuetan Saudi Arabiak eta bere aliatuek gerra sustatzearekin.

Afrikak eta Asiak ere asko handitu dituzten bezala iskulu handien inporta- zioak, Ameriketako egoera nahasiagoa da honetan. AEBk segitu du mundu- ko arma inportatzaile handiena izaten (esportatzaile handiena ere baden mo- duan), baina aldi berean Hego Amerika- koek tira dute beheraka erosketetan.

Estatu askok gutxitu dituzte inporta- zioak, baina ez denek. Krisi ekonomiko larrian murgildu den Venezuelak azken bost urteetan segitu du kanpotik arma asko hartzen eta pagatzen, kontratuak aurretik sinatuta zeuzkalako. Aldiz, ez bide dute joera aldatzeko asmorik ez Mexikok, zeinak %331 igo zituen arma

erosketak –nagusiki narkotrafikoaren gerra famatuaren aitzakian– eta Bra- silek: 2015ean bertan enkargatu diz- kio 36 gudu hegazkin Suediari eta bost itsaspeko Frantziari.

Ekialde Hurbilarekin batera Asia da munduko arma erosle nagusia eta ho- nen barruan India txapeldun. Bizilagun dituen Pakistan eta Txinak erositako ar- men hiru halako erosi ditu Indiak. Txina pasatu da inportatzaile izatetik esporta- tzaile handietarik izatera. Inguru hartan Vietnam da beste adibide deigarrieta- ko bat: %699 handitu zituen erosketak bost urtetan.

Si vis bellum, para bellum

Europak batz bestea ia erdira jaitsi ditu arma inportazioak azken bost urteotan, nahiz eta zenbait herrialde justu orain- txe hasi diren enkargu handiak egiten, nagusiki Errusiarekin muga egiten du- tenek, Ukrainako krisiaz geroztik.

Europarren artean SIPRIk nabarmen- du du Greziaren kasua: gastua murriztu du, baina 2000. urtean egindako enkargu- ak erosi eta pagatzen segitu behar izan du, krisi ekonomikorik lantzena- ren erdian. Ez da ahaztu behar Turkia daukala auzoan eta honek sei itsaspeko erosi zituen Greziak beste hainbeste enkargatu zizkiola saltzaile berari, esan nahi baita... kanpo zorrarekin ito nahi duen Alemaniari.

SIPRIren zortzi orrialdeko dossier mamitsuan gerrarako armen erosleen zerrenda bezain adierazgarria da sal-

BAE Systems konpainia britainiarrak zabaldutako argazkian, berak ekoiztutako Tiphon gudu hegazkin bat Dubaiko (Arabiar Emirerri Batuak) Jumeirah Palm uharte txundigarriaren gainean erakustaldia egiten. BAE Systems da munduko industria militar handienetan bigarrena. Bederatzi milioi biztanle baizik ez izan arren, Arabiar Emirerri Batuek erosten dituzte munduko arma inportazio guztien %4,6, horietatik bi heren Amerikako Estatu Batuei.

tzaileena. Denetan nagusi AEB, eta gainera merkatu kuota munduko salmenta guztien %29tik %33ra zabaldua. Bezero onenak ditu Saudi Arabia, Arabiar Emirerri Batuak eta Turkia. Munduko 99 herrialderi saltzen die eta hegazkinen arloan hornitzaile nagusia da.

Bigarren postuan, Errusiak merkatuaren laurdena dauka bere. Bezero handienak India, Txina eta Vietnam. Errusiarrek ere ugaritu dituzte salmentak bost urteko epean, baina 2014tik aurrera asko murriztu, ziurrenik Ukrainako gerraren osteko enbargoagatik.

Esportatzaileetan hirugarrena Txina bera da, baina askoz kuota txikiagoarekin, %6 eskas, nahiz eta ia bikoiztu egin duen kuota. Erosle onenak Asian dauka: Pakistan, Bangladesh eta Myanmar.

Frantzia laugarren, merkatuaren %5,6arekin. Maroko, Txina eta Egipto

ditu erosle onenak. Alemaniak merkatuaren %4,7rekin hartzaile fidelenak ditu AEB, Israel eta Grezia. Britainia Handiak negozio onenak egiten ditu Saudi Arabia, India eta Indonesiarekin.

Zazpigarren lekuan Espainia, kuota-ren %3,5ekin baina salmenta %55an handituta, Alemania eta Frantziaren alderantziz. Espainiak armak saltzen dizkie batez ere Australiari, Saudi Arabiari eta Turkiari.

Saltzaileen eta erosleen zerrendak bere horretan asko errazten du munduko geopolitikaren ulertzea. Esaterako, Siriako krisian Europak eta AEBek zer nolako arazoak dauzkaten Turkia eta Saudi Arabia haien baketze interesetara erakartzeko. Ez zebilen gaizki "bezeroak beti arrazoi" esan zuena.

SIPRIk bere txostenean garrantzia berezia eman die nazioarteko armen

komertzioaren bi atali. Airezko erasoe-tarako hegazkin militar sofistikatuaren arloan 555 saldu dira bost urteotan, 209 Errusiak, AEBek 175, Txinak 74... Piloturik gabeko *droneen* arloan ere hasi dira *import-export* operazioak, baina hegazkinen aldean gutxi dira oraino.

Itsaspekoetan gertatu da aldaketa handia urteotan. AEBek eta Britainia Handiak urpeko nuklearrak baizik ez dituzte ekoizten eta horiek ez dauzkate salgai. Azken bost urteotan 15 itsaspeko saldu dira baina datozen urteetarako 48 daude enkargaturik. Kolpe handienak: Alemaniak salduko dizkie 6 Turkiari, 5 Hego Koreari, 4 Egiptori. Frantziak 6 Indiari, 5 Brasili. Txinak 8 Pakistani, 2 Bangladeshi. Hain beste arma jira eta bira, sutu behar han ez bada hemen. ■

zuri begira

ZINKUNEGI
OPTIKA

Hernani, 23 · 20004 Donostia
T. 943 420 624
info@zinkunegioptika.com
www.zinkunegioptika.com

